

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre .. 12 kor.
 Fél évre .. 6 kor.
 Negyed évre .. 3 kor.
 *
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasabos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitórésze 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadóinak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Nyári tréfák.

Tikkasztó hőségről, e nyári hónap rendes gyötrelméről, sehol sem panaszkodhatunk az országban; annál többet panaszkodnak bizonyos emberek ama nagy szárazság miatt, mely a belpolitika terén érvényesül. Ezek az emberek, akik az előítéletek köves talaját, a bogáncsos szántóföldjét a szenvedélynek oly szívesen megmunkálják, hijával vannak a jövedelmező foglalkozásnak: néhány hónapja otthon tartózkodik, hogy az aratás adományait összegyűjtse, mások egészségük erősítése céljából fürdőhelyeken vannak s ma van az évad utolsó minisztertanácsa, valószínűleg hogy elhatározzák, hogy jelenleg nincs semmi sürgős elhatározni való. Ez természetesen ellenkezik az itéletnélküliség kizsákmányolójának tetszésével, mert nélkülözniök kell az ügyeket, az aktuális javaslatokat és hogy az újságravágyó olvasó unalmát megrövidítsék, Széll Kálmánra rontanak, a molyok a fényes, meleg világosságra, melyen azonban megfogják perzselni gyöngye tehetségük zsenge szárnyait. Egyesek megrendítő próbáit adják államférfiúi előrelátásuknak, midőn Széll Kálmánt vádolják, hogy politikájával nemcsak nem mozdítja elő Magyarország nemzeti egységét, hanem szinte szétdarabolja és egyszerűen magyar Taaffenak stigmatizálja őt; mások mélyeségek közjogi ismeretükkel parádézhatnak, Széllt teljesen érzéketlennek bélyegzik Magyarország szuverén méltósága iránt, mert jól lehet Ausztriában paragon hever a parlamentárizmus, a közös ügyeket még sem jelentette ki eltörölteknek. Németek szeretnék, ha oly vihar kerekednék, mely elsöpörné a miniszterelnököt; mások az őszre jövendölnek olyan vihart, mely gyökerestül kitépi a közös ügyeket.

Levegővel teleszt száját s felfújt arcot senki sem fog meteorológiai biztos viharjelnek tartani; a nemzeti biztonság barometere nem mutat sülyedést. „Tenger és szárazföld nyugodt marad.“ A p. t. közönség szórakoztatására azok az aggodalmas tetetők mint hazafiai érzelmi gigerlik a közönséges utcai gigerliket utánozzák. Az utcai gigerli nevető napfény és szárazföld mellett is magasan felhajtja a nadrágját; ők kihívólag felgyűrlik politikai meggyőződésüket. Taaffe szelleme

hirtelen Széll Kálmánba bujt, mert Széll az 1868. évi törvény értelmében a nemzetiségi izgatások elől a terepet elárkolni, a nemzetiségi törekvéseket a magyar állam eszmébe fenntartás nélkül felolvasztani, tehát a magyar egységes államot megingathatatlannal megszilárdítani akarja, egyenes ellentétben Taaffeval, kinek működése az állam-eszmét szinte nyíltan támadó tendenciákban, melyektől Ausztriában majd minden nemzetiség megvan szállva, a legvégzetesebb gyümölcsöket érlelte. Tehát oly állítás, mely mellett egyetlen helytálló érvet sem lehet felhozni; állítás, melyet csak az hisz el, kinek kétségbe nem vonható joga van a megfigyelésre valamely elmegyógyintézetben, — e mellett azonban szívesen elismerjük, hogy ezt az állítást azok sem hiszik, a kik azt oly sok nyomattal kimondják.

És mert Ausztriában az állameszmét perhorreszkáló eme törekvések folytán a parlamentárizmus, mint azt az 1868. XII. t. c. Ófelsége többi országai számára is követeli, nem működik, Széll Kálmánnak, hogy egy súlyos törvényszegést elkerüljön, már most hirdetni kellett volna a közös ügyek megszüntet. Mintha a közös ügyek nem lettek volna már 144 évvel az 1867-iki kiegyezés előtt a pragmática sanctióban megállapítva és elintézve is más módon, ha nem is mindig szigorúan korrekt módon; mintha az 1867. kiegyezésben határozottan ki lenne mondva, — és az ily határozott rendelkezést nem lehet mással pótolni — hogy ha Ausztriában bármely okból a parlament nem működik, Ausztria és Magyarország közt a közös ügyek is megszűnnek. Ez is csak dőre nyári tréfa, mely mint az előbbi, csak a forszírozó tréfacsinálók hiányos tehetségére mutat. Magyarország boldogulása szerencsére nincs erre a hiányos képességre bízva, hanem Széll Kálmán körültekintő, előkelő tehetségére, aki nyugodt szilárdsággal örökös följött. Ha pedig eszünkbe jutna az őszre ezeket a gyermekesen gonosz tréfákat valahogy komolyra fordítani . . . csak rajta, még behatóbban is szolgálatukra lehetünk.

A közigazgatási tanfolyam kormánybiztosa. A belügyminiszter a felállítandó községi közigazgatási tanfolyamok egységes szervezésével járó hely-

szini teendők ellátására, valamint a tanfolyamokra való szakszerű felügyelet közvetlen gyakorlása céljából Ruffy Pál dr. országgyűlési képviselőt egy évre kormánybiztosi hatáskörrel ruházta föl s egyúttal a Budapesten szervezendő tanfolyam vezetésével szintén egy évre megbízta.

A községi jegyzők emelkedése. A közigazgatási tanfolyamokról szóló törvénybe lefektetett rendelkezések országsszerte meglegedést keltenek s a jövődó helyzet a törvény végrehajtására kiadott rendeletből is biztatónak látszik. Már most is hallani lehet, hogy a törvénytől, illetőleg a községi és körjegyzők helyzetének megváltoztatásától, mily tüdvös eredményeket remélnek. A községi és körjegyzők szellemi színvonalának s ami ezzel együtt jár, társadalmi pozíciójának emelkedése maga után fogja vonni, hogy tarthatatlanná válik az a rendszer, hogy a paraszt bíró legyen a községekben a közigazgatás igazi feje s a jegyző csak az ő tollnoka. E helyzet felszegése már eddig is kirívók voltak, a községi közigazgatás feje tényleg már most is a jegyző; az előképzés lényeges emelése azonban szűkségképp oda fog vezetni, hogy a jegyzők és körjegyzők törvényesen is a községi közigazgatás fejeivé fognak válni. A további következmény az lesz, hogy a jegyzőket az állam fogja kinevezni és fizetni is. Tényleg ugy is az állami közigazgatás közvetítése, a törvények és rendeletek végrehajtása foglalja el a községi és körjegyzők munkájának legnagyobb részét. A községi pótdadónak rohamos növekedése is kikerülhetetlenül fogja tenni, hogy a községek háztartásán a jegyzői fizetéseknek az állami költségvetésbe való átvételével segítsenek. A községi háztartások tehermentesítése pedig legkönnyebben úgy történhetik meg, ha annak a tisztviselőnek a fizetését, aki különben első sorban az állam részére dolgozik, leveszik a község válláról. A jegyzői lakást és irodát a maga terhére a község fogja szolgáltatni, de a jegyzőt az állam fogja fizetni.

Polgári jogok a népiskolában.

(Pályadíjnyertes tanulmány.)
KANYÓ ÖDÖN-től.
 (Vége.)

Az elmondottak után áttérek értekezésem második részére, vagyis a választások nemeire és módjaira. Tekintve, hogy a társadalmi életben a honpolgárok különösen választási jogaikat különböző módon érvényesíthetik, szükségesnek tartom a serdülő s leendő honpolgárokat a következő választási nemekkel megismertetni:

1. választás felkiáltással, egyhangulag;
2. választás felállással;
3. választás nyilvános szavazással;
4. választás titkos szavazással.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Temérdek kincs.

— Fido. —

Szabad az ut a lány szívéhez,
 Őrizze bármily nagy lakat!
 Kinyílik az, amint megérzi,
 Hogy Amor vet rá nyilakat.

De Ő, az én édes szerelmem . . .
 Az ő szívét más védi meg:
 Egy bűvös zár az őrizője
 S csak a varázsszót érzi meg.

Ha szerelmem az a varázsszó,
 Mely édes szívét megnyeri,
 Nem bánlok! E drága kincset
 Hálóm hiába nem lesi.

De hogyha pénz a varázskulcsa
 Ah, nem jutok szívéhez én! . . .
 Temérdek kincset ér a szíve,
 Amennyi nincs e földtekén!

Szóllósi Jenő.

MEGLEPÉTES.

Egy szalon, — a mely azonban mégsem szalon. A szoba kerek és kicsiny, mint egy ötfrankos pénzdarab. A butorok és diszítések szalonra vallanak, de egy nagy íróasztal, a mely telve van iratokkal és könyvekkel, továbbá egy könyvállvány és egy nagy papirkosár bizonyos komoly színezetet kölcsönöz a szalonnak.

A szalon urnője, Lapie-Aunit-né kiadta a rendeletet, hogy Pierre de Fleurte-t, a divatos író, a mint megérkezik, azonnal vezessék be. Pierre de Fleurte már két hónap óta udvarol Lapie-Aunit-nének.

Csöngetnek, s Fleurte bejön. Az író ugy mosolyog, mintha erre már két óra óta készült volna s mintha fotografáló gép elé kellene állnia.

Lapie-Aunit-né a mint meglátja, azonnal felugrik s mint valami kis madárka, kedvesen csicseregve eléje szalad.

Lapie-Aunit-né: Ah, kedves uram, igazán szép öntől, hogy miattam abba hagytá a munkáját!

Fleurte (megesőkolja a kezét): Az az öröm, asszonyom, a melyet munkám okoz, nem is hasonlítható ahoz, a melyet most érzek.

Leül egy székre s oly plasztikusán helyezkedik el, a hogyan csak az tud leülni, a ki ebben naponként két óra hosszágig tükrözött gyakorolja magát.

Fleurte: S különben is ön hívott engem, asszonyom, s valóságos gonoszított volna tőlem, ha el nem jöttem volna. (Szemeit ábrándozóan az ég felé fordítja.) S aztán, asszonyom, a levelében benne voltak ezek a bűvös szavak is, a melyek oly sokat ígérnek: „Egyedül leszünk!“

Lapie-Aunit-né (mosolyogva): Ez igaz is; kiadtam a rendeletet, hogy senki ne háborgasson bennünket.

Fleurte (lopva az ajtóra tekint): Még a férje se? Lapie-Aunit-né: Ő, a férjem sobase jön be ebbe a szobába.

Fleurte: Igazán? . . . Valami titkot akar rám bizni, ugy-e?

Lapie-Aunit-né (lesüti a szemét és sóhajt): Igen... Fleurte (a kezét Lapie-Aunit-né székének a karjára teszi, s odahajol az asszony elé): Valami nagy titkot? A melyet nem szabad másnak tudni, csak nekünk, kettőnknek?

Lapie-Aunit-né (megindultan): Csak nekünk!

Fleurte (megkockáztatja azt, hogy megfogja Lapie-Aunit-nének a karját): És ön még habozott? Mintha én már rég ki nem találtam volna!

Lapie-Aunit-né (meglepetve): Igazán?

Fleurte: Gondolja, hogy én, a ki annyira ismerem a női lelket, magamtól ki nem találtam volna?

Lapie-Aunit-né (kérőleg néz reá): Nos, tehát . . . remélhetek? Nem utasít el?

Fleurte (a kinek ez a bizelgés fölöttébb jól esik):

Hogy én visszautasítam? Hiszen én kértem volna tőled állva, ha meg nem előz! . . .

Lapie-Aunit-né (szomorúan): Ő, bizonyos vagyok benne, hogy ezt csak udvariasságból mondja! Pedig éppen nem vágyódik rá.

Fleurte (hívvel): Ugyan! . . . Hiszen a mióta ismerem, azóta mindig arra gondoltam, hogy: „Ah, ha ő is akarná!“

Lapie-Aunit-né (édesen megfenyegeti a mutató ujjával): Maga hazug! Hiszen soha sem szolt róla egy szó se! Soha semmivel el nem árulta, a mi pedig lehetett lenség, ha csakugyan annyira vágyódott utána!

Fleurte (őszintén): Esztkészöm, hogyha tudtam volna, hogy ennyire bátor . . .

Lapie-Aunit-né (szerényen): Eleget haboztam, míg rászántam magam, hogy szolok egy oly kiváló embernek, mint ön . . .

Fleurte (szerényen): Ő kérem . . .

Lapie-Aunit-né (hívvel): És aztán oly sokat kívánok öntől! . . . (Félénken): Mert tudja, nem akarom félrevezetni . . . be akarom vallani, hogy én ezen a téren még egészen kezdő vagyok . . .

Fleurte (csodálkozva): Hogyan? Hát a férje?!

Lapie-Aunit-né (kicsinyléssel): Ő az én férjem!

Nagyon jól ért ugyan az üzlethez, de azon kívül semmi egyébhez . . . Erről meg, a mióta felesége vagyok, az első hónapot kivéve, soha még csak nem is beszélt velem.

Fleurte (a csodálkozástól alig tud szóhoz jutni): Hát még ilyen is megtörténhetik? (Nagyon édesen): Szegényke, mennyit kellett szenvednie!

Lapie-Aunit-né (mosolyogva): Ő, dehogyan! Eleintén megpróbálta ugyan, hogy legalább a jóakarátat bebizonyítsa, — de oly ügyetlen volt, hogy megszántam s én kértem, hogy többé ne is beszéljünk róla.

Fleurte (bámulva): És beleegezett?

Lapie-Aunit-né: Nagyon szívesen! . . . Nos, tehát önt nem fogja visszariasztani az, hogy én még egy küssé . . . gyakorlatlan vagyok?

Fleurte (izgatottan): Sőt ellenkezőleg! Így sokkal jobb szeretem!

Lapie-Aunit-né: És nem fog elkedvetlenedni, ugy-e, ha azt látja, hogy eleintén egy kicsit ostoba és ügyet-

A módra nézve a választás kétféleképp történhetik és pedig: a) a tanító befolyásával, kijelölésre; b) a tanító közbefolyása nélkül, szabad választás. Az elsőt a népiskolában előnyösebbnek tartom azon okból, mert egyrészt a tanító legjobban ismervén tanítványainak ugy erkölcsi, mint szellemi tulajdonságait, legjobban tudja kiválasztani, illetve kijelölni azon tanulóit, kik az egyes tisztségekre a legalkalmasabbak; de másrészt alkalmat nyújt tanítványaival megismertetni a társadalmi életünkben leginkább előforduló kijelölési módot is.

Az iskolai tisztviselők mandátuma természetesen semmi körülmények között sem tarthat egy iskolai évnél tovább. Sőt, ha a tanító a választás minden nemét és módját meg akarja ismertetni, a mandátum csak egy óra terjedjen ki. Minden hó elején vagy végén jelöljön ki a tanító 3—3 legalkalmasabb tanulókat s minden egyes tisztséget választás útján töltesse be.

Az első választások felkiáltással vagy felállással történjenek, megolvastván a tanító az egyik, vagy a másik jelöltre eső szavazókat.

Az iskolai év első időszakának végével már nyilvános választásra kerül a sor. A tanító a szorgalmas és jobb viseletű gyermekek közül kijelöl a választási bizottságba, kik a választási rendre felügyelnek s jelöntenként az egyes szavazók neveit följegyzik. Szavazás után a tanító ellenőrzése mellett a szavazatok összeolvasatnak s a legtöbb szavazatot nyert jelölt, mielőtt elfoglalja tisztviselői rangját, a tanulókat előtti ünnepélyes ígéretet tesz tanítójának, hogy tisztességét lelkiismeretesen, pontosan és részrehajlatlanul fogja teljesíteni. Ha megtörténne az az eset, hogy három jelöltre szavaztak s az általános szótöbbséget egyik sem nyerte el, másnapra új választás tüzetik ki, a két legtöbb szavazatot nyert jelölt egyikének megválasztása tekintetéből.

A harmadik iskolai időszak elején, vagyis husvét után a titkos szavazással való választásra kerülhet a sor. A választási bizottságba három tanuló a tanító jelölésén ki, három pedig a tanulókból közfelkiáltással, vagy felállással választanak be. A választás szavazó cédulákkal történik, vagy a palatáblával, felírva arra minden választó iskolai polgár választottjának nevét, vagy ha több tisztségre történik a választás, ugyanannyi jelöltnek a nevét. A választmány a neveket sor szerint összeszámolja s megállapítja, kik nyertek legtöbb szavazatot az egyes tisztségekre. A további eljárás ugyanaz lehet, melyet a nyilvános szavazásnál mondtam.

Midőn a kijelölés szerinti választásnak ezen nemeit már ismerik a tanuló, szabad választást engedhet a tanító, szem előtt tartván az eddig felsorolt módokat. A tanítónak minden befolyása, közbenjárása, utasítása nélkül maguk a tanuló választanak, illetve jelölik ki a bizottságot, mely azután az egyes tisztségekre a jelöltet megcsinálja. Figyelmeztesse azonban tanítványait, hogy csak olyanokat válasszanak meg, kiket az állások és tisztségek betöltésére legalkalmasabbaknak tartanak. Például csak az lehet vigyázó, a kiről meg-

len leszek? ... Különbösen tölem telhetőleg mindent elkövetek, hogy beletanuljak s remélem, hogy gyorsan fogok tanulni ... Majd meglátja, hogy nem sokára meg lesz velem elégedve.

Fleurte (a ki Lapie-Aunitné beszédét már tulságosan merészen tartja): Én is remélem, hogy ...

Lapie-Aunitné: És mikor kezdjük?

Fleurte (a ki egyre jobban csodálkozik): Elképzelheti, hogy már türelmetlenül várok rá ... Csak-hogy itt ... önnél ... Nem gondolja, hogy jobb lesz én nálam?

Lapie-Aunitné: Persze ... Jobb lesz ott, a hol már hozzá van szokva a munkához ...

Fleurte (borzasztóan csodálkozik): ...???

Lapie-Aunitné: S mit gondol, hány órákor lesz legjobb?

Fleurte: Hm ... Azt hiszem, hogy önnek legalkalmasabb lesz délután ötötől hétig?

Lapie-Aunitné: Helyes ... és hányszor betenkit?

Fleurte (nyugtalanodva): Én legjobban szeretném mindennap ... csak hogy a társadalommal szemben is vannak kötelességeim s a már megkezdett kötelemet is be akarom fejezni ...

Lapie-Aunitné: De más látogatót azokon a napokon nem fogad, ugy-e?

Fleurte: Esküszöm, hogy nem! ...

Lapie-Aunitné (mosolyogva): Bizonyos napokon csupán a magam részére akarom lefoglalni ... Például szerdán és szombaton ...

Fleurte: Helyes!

Lapie-Aunitné (az íróasztalról felvesz vagy negyedik kiló kéziratot s Fleurte hóna alá dugja): Tehát egyelőre ezzel a regényemmel kezdjük ... Olvassa ezt el szerdán s ha ezt befejeztük, majd áttérünk a drámámra ...

Fleurte (rettenetesen kiábrándulva, magában): Tehát irni akar velem, regényt és drámát! ... Kutya teremtette! ... No, ezzel ugyan megjártam!

Lapie-Aunitné (kikíséri): Ah, ha tudná, mennyire örülök ennek! ... De ugy-e kérem, nem lesz önnek majd kellemetlen, ha mindig ott lesz a férjem is? ... Mert tudja, olyan féltékeny, mint a tigris!

Xanrof.

győződtek, hogy legszorgalmasabban jár iskolába s a ki jó viseletű, csendes fiú; csak az lehet rendtartó, a ki ruházatában rendez, a ki minden nap mosakodik, fésülködik, a ki feladványait tisztán s rendezesen csinálja; csak az kérdezhetsz ki másokat, a kiről tudják, hogy szorgalmas s jó tanuló, a ki minden leckéjét mindig megtanulja stb. Szóval olyanokat válasszanak, a kikről tudják, hogy társaik és az iskola erkölcsi és szellemi érdekét példájukkal mindenben előmozdítják.

Figyeljen a tanító arra, hogy a tanuló egymás közt ne korteskedjenek; az egyes választásoknál észlelt visszaéléseket, vagy netaláni megvesztegetéseket, vagy választás elleni panaszokat, mint legfelsőbb fegyelmi bírót vizsgálja és torolja meg.

Mert ne gondolja ám senki, hogy az iskolában nincs megvesztegetés! A megvesztegetés érzékeny szelleme befészkelte magát már az iskola falai közé is.

Tapasztalhatja ezt a tanító akárhányszor, midőn egyik vagy másik tanítványa, vagy a vigyázó, társát azért nem jelentette fel, mert ez cukrot, palavesszőt, tollat stb. ígért vagy adott neki. Hát még a választás alkalmával minő megvesztegetések fordulhatnak elő! Van bizony etetés itt is! A megválasztandók nem ugyan peccsenyével és papikkással akarják a választókat a maguk számára megnyerni, — erre még nem telik — hanem patogatott kukoricával és tökmaggal korteskednek leginkább. Tarisznyájukat tele hozzák ezen csemegékkel és vesztegetik a választókat. Ily esetekben a legszigorúbban járjon el a tanító, mint első és legfőbb foku fegyelmi bíróság és ugy a megvesztegetetteket a választásból zárja ki.

Ezek volnának az eszközök és módok arra nézve, hogy az iskolás gyermekből annak idején fölseperedő választó, polgári jogait helyesen gyakorolni megtanulja. A mai választásoknál annyira elharapódzott visszaéléseket leginkább annak tulajdonítom, mert a nép nem ismeri polgári jogait s nem tudja azokat helyesen használni sem.

Figyelmeztetendők a tanuló, hogy ha nagyok lesznek, az országgyűlési képviselőket, közigazgatási és polgári előjárókat az iskolában tanult módon válasszák. Világosítsa fel a tanító tanítványait, hogy a kinek joga van képviselőt választani, az képviselőjében részt vesz az ország törvényhozásában.

Ébressze öntudatra tanítványait, hogy a megválasztott képviselőktől függ önmagunk, vallásunk és a haza boldogsága, vagy boldogtalansága, mivel a megválasztott képviselőink kezébe adjuk minden további jogainkat s rendelkezésük alá bocsájtsuk vagyonunkat, birtokunkat, gyakran még életünket is. Szívükbe kell vénsni a növendék polgároknak, hogy annak idején, mint választó polgárai a hazának, őrizkedjenek másokat megvesztegetni, nemkülönben önmagukat megvesztegetni ne engedjék, mert ezzel nemcsak önmaguknak és embertársaiknak, hanem édes hazájuknak is ártanak. Mint becsületes és értelmes polgárai a hazának, annak idején saját meggyőződésük s belátásuk szerint annak adják szavazatukat, kit becsületes és jellemes embernek vagy maguk ismernek, vagy a kit ismert jellemes egyének megválasztására ajánlanak.

Valamint a közigazgatási, ugy a polgári előjárók választása alkalmából is hasonló tanítási eljárás követendő; mert magának a községnek és közlakosságnak erkölcsi, anyagi és szellemi jóléte is sokban az előjáróktól függ. Figyelmeztessük tehát tanítványainkat, hogy annak idején olyanokat válasszanak oda, kiknek jellemességéről meggyőződtek, hogy a község és közlakosság érdekeit szívükön viselik. Ne adják szavazataikat olyanoknak, kiket csak mint kocsmá- és szájhűsökként ismernek.

No — mondja tán valaki — szép dolog, a tanítóból immár kortes is legyen! Hisz az elemi iskola nem arra való, hogy a választások különböző nemei abban taníttassanak és gyakoroltassanak!

De különben is az alkotmány tanítása nem az elemi, hanem a felsőbb iskolák feladata. A választások ilyenmő tanítása pedig az iskola rovására menne, mert az egyes tantárgyak tán elhanyagoltatnának. Igaz, van benne valami; de ha az a kérdés, hogy tehet-e a népiskola és miket arra nézve, hogy a nép az alkotmányos jogok helyes gyakorlására megérjen s ha a jövő nemzedéket öntudatra ébreszteni kell, hogy a tanuló már az elemi iskolában tanulják megismerni és gyakorolni jogaikat. És nem is megy az sem az iskola, sem pedig más tantárgy rovására, csak a tanító jóakaratótól függ. Az iskolai mandátumok, miként fentebb mondtam, tartsanak egy hónapig. A választás gyakorlása tehát minden hónapban egyszer történnek. Már pedig a haza, a nemzet, az egyház, az iskola stb. szent ügye érdekében minden tanító szentelhet saját commoditásából a kötelezett tanórákon kívül havonként egy fél óracsak ezen fontos ügyeknek, hogy a cél elérendő legyen.

Törekedjünk tehát a reánk bízott növendék polgárokat az Isten imáadására, koronás királyunk tiszteletére és az édes haza szeretetére nevelni s képezni; lelkesítsük tanítványainkat mindenre a mi a haza és embertársaik boldogságára üdvös és hasznos; iparkodjunk az egyháznak és hazának hű fiakat és lelkes polgárokat nevelni: akkor fel fog ébredni és nyilni fog nekünk is az eddig oly tövises tanítói pályán az elismerés és az érdem virága. Mert, ha már egy hatalmas államférfi (Brougham) ki merete mondani a tanítókra nézve csakugyan hízogó szavakat, hogy „a falusi tanító abc-je nagyobb hatalom, mint a katona szuronyá” s ha a legutóbbi porosz hadjáratot előtervező tábornok a győzelmet a tanítóknak tulajdonította: ugy a polgári jogoknak a népiskolában való helyes kezelése és tanítása öntudatra fogja ébreszteni a jövőndő választó honpolgárokat és el fog jönni azon idő, midőn öreg korunkban nem leszünk kénytelenek megöszült fűrtöket babér nélkül látni.

Ujdonságok.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Titz Erzsébet ujvidéki állami polgári iskolai helyettes tanítótól a beszercei állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Jakabs Artur díjtalan adóhivatali gyakornokot a szabadkai adóhivatalhoz ideiglenes adóírtóvá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szikba János zentai tanyai tanítót a kövesligethi állami iskolához tanítónővé nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eckert János ujvidéki állami polgári és kereskedelmi iskolai tanítót, képesített felső kereskedelmi iskolai tanárt az ujvidéki felső kereskedelmi iskolához rendes tanárrá nevezte ki.

Megbízás. Az igazságügyminiszter dr. Duchon János zombori gyakorlóorvost a zombori törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendőknél második törvényszéki orvosi minőségben való rendes ellátásával bizta meg.

Előléptetés. A szabadkai törvényszék elnöke Kővágó József törvényszéki hivataliszolgálat 1900. évi július hó 1-től számítva a II. fizetési fokozatba léptette elő.

Áthelyezés. A honvédelemügyi miniszter Franzl András a szabadkai 6. honvédezzredbeli, Zomborban állomásozó századost Dávára helyezte át.

Latinovits Pál Rigycán. Rigycáról írja tudósítók: Borsódi és katymári Latinovits Pál, a rigycái kerület orsz. képviselője, a napokban ellátogatott Rigycára. A községhez az a község intelligenciája, az eljárásság és a képviselőtestület színe-java fogadta a népszerű képviselőt. Bizonyos községi ügyek megbeszélése után a képviselő látogatásokat tett és mindenütt a legőszintebbet szeretettel és ragaszkodással találkozott. Latinovits Pálnak ezen látogatása és községünkben való szíves megjelenéséből újabb bizonyítékot meríthetett mindenki arra nézve, hogy ugy a köz- mint a magántügyek iránt való kiapadhatatlan érdekeltége és lángoló buzgalmánál fogva az ő képviselői népszerűsége mindig magasabban emelkedik. Sok ilyen követet a hazának!

Gyászír. Matkovich Bertalan bajmoki plébános tegnap 54 éves korában meghalt. Született Szabadkán. Theologiai tanulmányait a római Germanico Hungaricum-ban végezte; pappá szenteltetett 1872. május hó 25 én Rómában. Egy éven át Zomborban volt káplán, honnét a szabadkai főgimnázium hittanári állás betöltésére lón meghíva, a hol 1884. évig működött, mely évben Szabadka város törvényhatósága mint kegyuraság bajmoki plébánosá választotta meg nagy lelkesedéssel. Temetése ma, július 17 én délután 4 órákor lesz. Az örök világgossá fenyekedjék neki!

Tanítók továbbképzése. A már működésben levő okleveles tanítók részére Wlassics dr. közoktatásügyi miniszter az idei nyáron első ízben rendezett tanítói továbbképző tanfolyamot a bajai állami tanítóképzőintézetben. A tanfolyamon az ország különböző tájékról és különböző jellegű iskoláknál működő 30 lelkes tanító vesz részt, kik naponként d. e. 7—10 óráig egy-egy órai előadást hallgatnak az alkalmazott pszichológiából, a magyar nyelvből és a hazai történelemből, a napnak többi részét pedig magántanulmányokra és üdülésre fordítják.

A baja—zombor—ujvidéki vasut mérlege. A baja—zombor—ujvidéki h. é. vasut mult évi mérlegéből közöljük a következő közérdekű adatokat. A mult évben az üzleti bevétel 248123 frt, a kiadás pedig 130423 frt 97 krt tett ki és így tiszta üzembetételként 117699 frt 63 kr. maradt, míg az 1898. évből áthozott nyereség 6163 frt 53 krt tett ki. Ezen jövedelem a 3524400 frtot tevő elsőbbségi részvénytőke 3339 százalékának felel meg. A mérleg szerint az 1898. évről áthozott 6163 frt 52 kr. hozzáadásával az üzleti fölösleg 123863 frt 15 kr. rug. Ebből levonatott a törlesztési terv szerint kisorolt és 1900. évi január hó 1-én esedékessé vált 38 darab egyenként 100 frtos elsőbbségi részvény bevéltására 3800 frt, ugy hogy 120063 frt 15 kr. maradt a közgyűlés rendelkezésére. Ezen tiszta nyereség a következőképen osztott fel: a) a forgalomban lévő 35244 drb elsőbbségi részvény 5. sz. szelvényeinek bevéltására darabonként 3 frt 20 kr., összesen 112.780 frt 80 kr. b) az igazgatóság és felügyelő bizottság tiszteletdíja 1700 frt, c) a külön tartalékalap javára a tiszta nyereség 0.3% 336 frt 90 kr., d) a jövő év számlájára 5345 frt 45 kr.

Pályázatok. A zombori adóhivatalnál adóhivatali segédi állásra; a szabadkai törvényszéknél hivataliszolgái állásra pályázat van hirdetve. Előbbire két hét alatt, utóbbira augusztus hó 25-ig lehet a folyamodásokat benyújtani.

Közművelődési egyesület Szabadkán. Dicséretreméltó mozgalom indult meg Szabadkán. Szabadka társadalmi életének több kitűnősége egy memorandum kidolgozását fejezi be legközelebb, melynek értelmében a jövő évben egy nagyobb arányú „Közművelődési Egyesület”-et akarnak Szabadkán a nyilvánosságunk átadni.

Halálozás. Élete tavaszán, egy szép jövő küszöbén ragadta el a halál: Blumenthal Jenőt, Blumenthal Lajos zombori földbirtokos, városi bizottsági tag fiát. A mélyen sujtott gyászoló család iránt általános részvét nyilvánult meg. A család a szomorú gyászesetet a következő jelentéssel tudatja: Blumenthal Lajos és neje szül. Hannel Teréz a saját, valamint alulirt gyermekeik és számsz. rokonaik nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy felejtethen jó gyermekük Blumenthal Jenő csász. és kir. III. éves hadapródiskolai növendék folyó évi július hó 15-én délután 5 órakor, életének 19-ik évében hosszabb szenvedés után, jobblétre szenderült. A megboldogult bílt teteme folyó évi július hó 17-én délután fél 6 órakor fog a gyászházban (Flórián-utca 379. sz.) a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyezni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó hó 20-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni. Zombor, 1900. évi július hó 16-án. Legény nyugalma csendes, emléke áldott! Özv. Hannel Maria, nagyanyja. Radoszavlyevits Tivadár, Lukácsy István, sógorai. Blumenthal Mariska férj. Radoszavlyevits Tivadarné, Blumenthal Jolán férj. Lukácsy Istvánné, Blumenthal Aranka, Blumenthal István, testvérei.

A kis-hegyesi csata. Folyó hó 14-én, szombaton volt a kis-hegyesi csatának 51-ik évfordulója. E győzelmes csatára vonatkozólag lapunk egyik barátjától a következő érdekes sorokat vettük: 1849. július hó 14-én Hegyesnél volt a magyarok utolsó nagy győzelmes ütközete. A mi résztvevőkön a vezér volt Guyon Rikhard 7000 emberrel és 42 ágyúval, a másik részen, Jellasiak a „lovagias“ bán, ki fegyvereinktől annyi csúfos vereséget szenvedett, a hány kilót zágrábi lovasszóra nyom és a kit a horvátok bizonyára csak a bécsiek parancsára fogadtak el nemzeti hőnek. Hegyesnél, Szeghegy-nél és Feketehegy-nél elfoglalt állásunkat Jellasiak 12,000 emberrel és 79 ágyúval támadta meg. Seregében 22 vértés és dragonos század volt. A bán július hó 14-én hajnalban 3 órakor támadt, azt híven meglepi a magyarokat, de Guyon ébren várta és az első rohamot nemcsak visszaverte, de a bán jobb szárnyát erélyes ellenrohammal gyors visszavonulásra kényszerítette. Jellasiak e szárnyak segítségét küldött és seregét új rohamra vezette Hegyes ellen. Honvédeink tüzele ez is megbiúsította. A bátról osztrákokra Guyon huszárokkal támadt, Szeghegyről pedig szuronyrohamot intéztett. Mindez oly vehemenciával történt, hogy a bán serege csakhamar fűtásnak eredt. Guyon Verbászig üldözte a bán. Ha Kmetthy tábornok e napon Kulárol hatba támadja a bán, az egész osztrák hadsereg teljesen megsemmisül. A császáriak vesztesége e napon halottakban 4 tisz, 180 legény, sebesültekben 16 tisz és 484 legény. A magyaroké halottakban 2 tisz, 79 honvéd, sebesültekben 15 tisz és 130 honvéd.

Műkedvelői előadás Apatinban. Az apatini tanítótestület az apatini ifjuság közreműködésével folyó hó 21-én, kedden, az Andrez-féle vendéglő helyiségeiben műkedvelői előadást rendez. A műsört a rendezőség már megállapította. E szerint szinre kerül Buxton „A csiszolatlan gyémánt“ című vígjátéka, melyben a szereplők a következők: Balás Leona, Friebeisz Margit, Kohler Antal, Mayer Adam, Száhl József, Wasch Péter. Ezután „Férfi-hemjék-e?“ monológot szavalja: Ráti Micike. Pukács Gyula cimbalmon játszik és ifj. Száhl József „A dalnok atka“ című költeményt adja elő. A Rozovics Géza vezénylete alatti vegyes énekar 2 dalt énekel. A vegyeskarban a következő kisaszonyok vesznek részt: Andrez Mariska, Bászler Annuska, Bászler Mariska, Bieber Annuska, Fernbach Annuska, Fleischmann Mariska, Elmann Mariska, Grünert Rozina, Holzbauer Rozina, Horn Teruska, Kohler Janka, Lang Matild, Szauter Hermína, Szarvas Erzsike, Schächteli Teréz és Juliska, Windisch Teréz és Erzsike. Előadás után tánc lesz.

Vasuti tisztviselők fizetéspótléka. A kereskedelmiügyi miniszter a vasuti tisztviselőknek, míg a fizetésrendezés el nem dől és törvényerőre nem emelkedik, fizetési pótlékokat engedélyezett. A nőtlen tisztviselők fizetési 10%-át, a nőtlenek pedig 15%-át kapják pótlék címén. E kedvezmény 1901. január hó elsején lép érvénybe.

Halálozás. Özv. Takó Lajosné sz. Maleck Emilia folyó hó 16-án reggel három órakor életének 62. évében hosszas szenvedés és a halotti szentséges ájtatos fölvétele után meghalt. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

Érdekes számok. Az országos statisztikai hivatal május havi fizetéstől közöljük a következő vármegyénket érdeklő adatokat. A születések számaránya tekintetében Szabadka áll az első helyen. Újvidék és Zombor város lakossága fogyott. A tudóvszének legtöbb halottja 1378 a Duna Tisza közén volt. Vármegyénkben 192 utlevelet adtak ki.

Gyászír. Bikár Péter ó palánkai községi irnok folyó évi július hó 13-án meghalt. A megboldogult Bikár György Ó palánka község érdemes jegyzőjének édes öccsége volt. Korai elhunytát gyászolja anyján, testvérein, rokonain kívül Ó-Palánka községe is, mert a megboldogult mindenkor kötelességet tudó, odaadó értelmes tisztviselője volt. Gyászíre sok ismerőst, barátait és tisztelőit is mélyen megsomorította, mert a megboldogult két évi itteni hivatalnokoskodása alatt mindenkit meg tudott nyerni jószágával, őszinteségével és társadalmi szép modorával. Béke hamvaira!

Eljegyzés. Füstöss Károly kis-zsallási uradalmi számtartó eljegyezte Szűcs Ida kisasszonyt Szűcs Lajos jankováci községi jegyző leányát.

Népmagyarosítás. Wolner Béla zombori lakos vezetéknévét a belügyminiszter engedélyével „Forgács“-ra magyarosította.

Az ország címere pecsételen. A belügyminiszter ismételve is tapasztalta, hogy az ország címereinek használatára engedélyt nyert cégek némelyike úgy értelmezi az engedélyt, hogy annak alapján a saját pecsétjében is használhatja az ország címerét. Kijelentette ennek folytán nemrég a belügyminiszter, hogy az engedély nem terjed hallgatag ki az ország címerének a pecsétben való használatára, hanem általában csak arra ad jogot, ami az illető engedélyokmányban kifejezetten ki van mondva; hogy továbbá az ország címerének pecsétben való használata csak az állami és az országos jellegű hatóságokat illeti meg és magánosoknak, magánjellegű vállalatoknak és intézeteknek nem is engedélyeztetik.

Akit az asszonyok szeretnek. Szabadkai levelezőnk írja: Ritka szerencséje van az asszonyok körült Horváth Hodi Györgynek. Két asszony is akarja: az igazi feleség meg a balkezlő. Sokáig élt együtt Varga Pannával, egyszerre ott bagyta és hitese férje lett Kozla Pannának. Amde Varga Panna visszacsalta, ellátta pézzel, kocsi-lovat vett neki csak hogy el ne hagyja. És ez nagyon fájt az esküdt feleségének, amiért is bosszút forralt férjének szeretője ellen. A napokban találkoztott a két amazon a főtéren, olyan angol-bur háborút rendeztek hamarjában, hogy mindkettő több sebtől vérezve hagyták el a csatát és felvonszolták a rendőrséghez Horváth Hodi Györgyöt is, hogy most már válasszon a két asszony közül, aki Kozla Pannát, a hitese feleségét választotta.

Berlini lap a bácskai kivándorlókról. Joekel Henrik és társa Müller Jakab kivándorlási ügy-nökség cég, amelynek a közigazgatási hatóságok már annyit elnéztek és elnéznek most is, levonhatják maguknak a konzekvenciákat, az alább közölt levélből, hogy minő hazafias munkát végeznek ők, amikor a bácskai munkásokat külföldre líferálják. A Berlinben megjelenő „Vorwärts“ c. szociáldemokrata lap f. e. április 24-iki számában a következő cikk jelent meg a bácskai munkásokról: „Magyar mezőgazdasági munkások Németországban. Földbirtokosaink olcsóbb munkat-erő végett Magyarországra is fordultak. A velünk cse-revizonyban levő budapesti lap már ezen év elején azon körülményt hozta, hogy Bácskában ügynökök járnak, a kik az ottani mezőgazdasági munkásokat Kurhessen és Németország egyéb vidékeire aratási munkára fényes ígéretekkel szerzödtetik. Ugy látszik azonban, hogy a magyar mezőgazdasági munkások magasabb műveltségűek, mint a miyennekhez a német földbirtokosok szoktak. Bácskából a következő levelet bocsájtották rendelkezésünkre, melyet egy Hessenbe jött magyar szülőföldjére, a hozzátartozóhoz írt: „Weitzenhausen, 1900. április 8. Kedves Péter öcsém! Bár otthon maradtam volna. Az itteni állapotok nem olyan szépek, mint a miyennek hittük. Tudod, hogy otthon engem jó munkásnak tartottak, de itt nem lehet kibírni. Nálunk, Magyarországon a zsidóberlők és alkalmazottjai valóságos angyalok az itteni lelkiismeretlen munkaadókhoz képest: rosszabb bánásmódban részesítenek bennünket, mint otthon a csendőrék a csavargókat. Hát még az élelmezés! Kedves Péter öcsém! Neha otthon sem volt mit enniünk, de itt még nagyobb szűkségben vagyunk. Mi munkások itt krumplinál egyebet nem kapunk enni, az sem látott soha zsirt. Ilyen munkát, ilyen élelmezéssel nehéz kibírni. Eddig még csak jó volna. Mint nekünk az idevalók beszélnek, az aratáshoz vigan fognak hozzá, de aztán se nappalunk se éjjelünk. Igazán csak most tudjuk, hogy Magyarországon még jó sorsunk volt. Mégis csak reméljük, hogy kibírjuk, mert a 200 frtot, a mivel otthon adások maradtunk, a télen le akarjuk fizetni. De ide még egyszer nem kerülünk, tán más vidéken jobb sorsunk lesz. Feleségem mindig sirdogál, sopánkodik, hogy miért is jöttünk ide. Tisztelünk feleségeddel együtt, valamint Jánost is és az összes ismerőseket. Bátyád: János.“

Műkedvelői előadás. A zombori iparos ifjak önképző-egyesülete jövő vasárnap a városi színházban műkedvelői előadást rendez. Újlag előadják Tóth Ede „A talu rossza“ népsziművét. A jódelem fele „a zombori magyar nőegylet“ javára fordítatik. Bővebbet a falragaszok.

Toivaj feleség. Kiefer Márton apatini föld-birtokos felesége a múlt héten, miatt férje fiaival künn a földjén dolgozott, feltörte a szekrényt s kivéve onnan egy 2600 koronás betéti könyvecskét, a pénzt felvette s azzal sógorához szökött. Az asszony és pénz keresésére indult férj az asszonyt sógoránál megtalálta, de a pénzt nem.

Öngyilkosság munkahiány miatt. O-Becsen valóságos ragály lett az öngyilkosság. Az utóbbi időben hat öngyilkosság történt és Nagy János a harmadik, aki felakasztotta magát. Nagy szerdán panaszko-dott családjának, hogy nem kapott nyári rész munkát és kétségbeesve gondolt arra, hogy mi lesz velük télen, ha most aratáskor nem kereshet. Ily bus gondolatokkal tételöve ment ki az udvarra. Hozzártatózó azt hitték, hogy aludni tér és csak csüttörtökön hajnalban, amikor felkeltek, látták Nagyt egy fára felakasztva. A teljesen megmerevedett hulla arra enged következtetni, hogy még az este felakasztotta magát. A szerencsétlen család iránt — asszony és 3 gyermek — általános a részvét.

Népmagyarosítás. Friedmann Lajos bajsai illetőségű budapesti lakos vezetéknévét „Bánócz“-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Szétépték a disznók. Baján a napokban megrendítő szerencsétlenségnek esett áldozatul egy fiatal asszony. Ury Lajosné, egy bajai asztalosmester felesége, elment a cselédjével a disznóházhoz, hogy a disznókat megetteesse. Míg a cseléd odajárt a kamrában kukoricáért, addig Uryné kinyitotta az ol ajtaját, mire a teljesen kiéhezett disznók kirohantak az ölből és fenevadak mód-jára támadtak meg a szerencsétlen asszonyt, ki a disznók támadása ellen nem bírt védekezni, hanem ijedtében a földre esett. Ott aztán az éhségtől feldühödött állatok össze-vissza mardosták Urynéét. Sok helyütt egész darab húsokat téptek ki belőle. A kétségbeesett sikoltozásra előkerült a ház népe és nagynehezen megszabadította a szerencsétlen áldozatot a feldühödött bestiáktól. A súlyosan sérült asszony most a halállal vívdók.

Eljegyzés. Máthé Gyula szegedi törvényszéki aljegyző eljegyezte Boros Elvira kisasszonyt Német-Palánkáról.

Zenta rendőrség nélkül. Zentáról írják, hogy ott a vagyonbiztonsági állapotok a lehető legrossz-szabbak. Nem mulik el Zentán egy éjszaka sem betörés nélkül. Ennek a visszas állapotnak az az oka, hogy a huszonöt ezer lelket számláló Zenta városának nincsen rendőrsége, a nagy területű város közbiztonságára éjszaka összesen két rendőr vigyáz. Van ugyan néhány éjjeli őrre Zentának, de ezek nem sok hasznára vannak a közbiztonságnak. A rendőrfőkapitány sürgette is a rendőrlégénység szaporítását, illetve szervezését, be is adott a közgyűléshez egy emlékiratot, amelyben a közbiztonsági állapotokat elképzeltelentül sötét színben tintetti fel, de mindhiába, a zentai városatyák szerint kár a rendőrségre a pénzt költeni és azért marad a zentai közbiztonság a régiben, ha csak — mint a kapitány mondja — polgár-őrséget nem szerveznek.

Halálozás. Vancsár Ferenc József felső-szent-iváni okleveles tanító folyó hó 10-én 23 éves korában elhunyt. Béke hamvaira!

Béres a kötélén. Öngyilkosság hírért jelent bácsalmási tudósítók. Egy Hann József nevű béresfiu követett el öngyilkosságot. Fölment a ház padlására és ott a mestergerendára felkötötte magát. Az öngyilkos-ságot csak napok után vették észre. Fölmentek a pad-lásra és akkor látták meg, hogy a szél egy emberi holitettet lóbál a padláson. A béresfiu lógott a kötélén és azt mozgatta a szél. A hatóság vizsgálatot indított az esetben, de azt nem sikerült megtudni, hogy a le-gényt mi kergette a halálba.

Ménlovak vásárlása. A földmivélsügyi mi-niszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és felévet betöltött, de a nyolcadik évet meg nem haladt koru ménlo van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kiittetésével, hogy a ménlo mely vármegyében, mely városban, községben, vagy pusztában áll, továbbá az eladási árt is hozzá (1 koronás bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus hó 10-ig jelentsék be. Az eladandó ménok a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, egy a mint a múlt évben, ismét egyes központok fognak bizott-ságilag megsemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. 165 centiméternél alacsonyabb ménok, tekintettel a mén-telepekben már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyed kitűnő minőségű a megszerzést kívánatosá teszi. A megvásárolt ménok vételára azon m. kir. adóhivatalnál fog kifizettni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelönd.

Halálba hurcolta a ló. Megrendítő szerenc-sétlenség történt — mint tudósítók írja — Bács-Almás községben. Egy fiatal legényt, aki lovat legeltetett a mezőn, magával hurcolt a megvadult ló és árkon-bokron addig futott vele, amíg az szörnyen halt. A szerencsét-lenségről tudósításunk a következő: Jankovits Ferenc fiatal legény lovat hajtott ki a rétre legeltetni. A mezőn szabadjára engedte a lovat, amelynek kötőfékét oda erősítette a saját kezére. A legény később elaludt a mezőn és nem is ébredt föl többé, mivel halálba hur-colta a ló. Az állat valamitől megijedt és megvadulva teljes erőből vágtatni kezdett a mezőn, mindenütt maga után vonva a legényt, akinek a kötőfék vége a karjára volt erősítve. Egy negyedóra hosszat futatott a ló és maga után huzta árkon-bokron át a legényt, aki felis-merhetetlen véres hústömeggé vált. A lovat később el-fogták a réten járó emberek és akkor reá találtak a kötőfék végére kötött véres tetemre is. A borzalmas halállal kimult legényt nagy részvét mellett temették el a napokban Bács-Almásban.

Vérezgő szabólegény. Szabadkáról írja tudósítók: Csipker Ádám szabólegény szóváltásba e-lyegyedt gazdájának Thieberger János szabadkai szabó-mester Vilmos nevű tizenhétéves fiával. A szóváltás hevében Csipker Ádám felragadta az asztalon fekvő nagy szabóollót és azt Thieberger Vilmos fejéhez vágta. Az olló nem tévesztette el célját. Oly erővel repült, hogy annak mindkét hegyes vége Thieberger Vilmos fejét súlyosan megsebesítte. A vérezgő szabó ellen megtették a feljelentést. A rendőrség az ügy megvizsgálása után az iratokat áttette a büntető bírósághoz, súlyos testi sértés büntetéssel vádolva Csipker Ádámot.

Népmagyarosítás. Kányik Vilmos bácsalmási telekkönyvi betétszerkesztő vezetéknévét a belügymi-niszter engedélyével „Kányai“-ra magyarosította.

Ezrek a szegényeknek. O-Becseről írja tudó-sítók: Az ó-becsei gubó beváltó állomáson a gubók beváltása az idén igen szép eredményt mutat. A beváltó hivatal 2968 termelőtől beváltott gubóért kifizetett az adóhivatal utján 81 ezer 600 koronát. Egy-egy termelőre több mint 30 korona jut. Lényeges a dologban, hogy e szép összeget a legszegényebb néposztály kapja és olyan munkájáért, a mi minden befektetés és nehezebb munkaerőt kívánna. Valóban áldás a selyemtenyésztés az alsóbb néposztályra, mert ezzel észrevétlenül szerez annyit, a miből adóját, felruházódását fedezi. Azért minden községnek erkölcsi kötelessége, hogy a selyem-tenyésztést támogassa, lehetővé tegye. Ehhez pedig az első és fő kellék az eperfa tenyésztés. Az országutakat, az utcákat mindenfelé eperfával kellene beültetni, sőt helyes volna egyes pormentesebb helyeken eperfa sö-vényt huzni, a mely bőven és könnyen hozzáférhetően adná az eperfa levelet.

Olcsó könyvtár. A Gyulai Pál szerkesztésében, a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő eme vállalat szokott választékoságával teszi közzé legújabb füzetit. Most kapjuk benne Faludi Ferenc verseit (1163—1165. szám), ki új színeket, formákat és új tárgyakat hozott a mult század irodalmába. Határozott lyrái költő, a kinek szubjektív, tán erősebb érzelmeire a szerzetesi fogadalom tesz békőt (Faludi jezsuita pap volt), azért az erősebb érzelmei helyébe a szemlélődés, a tréfázó lélek hangjai jutnak. Formaérzéke olyan, hogy az ő versei, noha formában nem törnek új csapason, tündén bangzanak, mintha újak lennének. Méltán számíthat az érdekes 60 filléres kötet nagy elterjedésre. — Ugyancsak az Olcsó könyv-tárban jelent meg Reidl Frigyes tollából Péterfi Jenő (1166—1167. szám) jellemrajza. Azok közül a könyvek közül való ez is, melyek mélyebb hatásúak. Bensőséges igaz hangja megindít, a tudással és szeretettel való méltatás pedig megérteti a Péterfi tragédiáját, a mely irodalmunkat is szegényebbé tette. Ára 40 fillér. — Végre Stevenson híres beszéde: A franchardi kincs (1168—1169. szám), mely a francia vidéki életnek humoros rajza. Angliában egyike a legnépszerűbb novelláknak, bizony-nyal nálunk is sokan fogják elolvasni. Ára 40 fillér. Az Olcsó könyvtárnak egy-egy számának ára csak 20 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

Apró hirdetések fölvétele Zomborban. A Pesti Hírlap a vidéki közönség kényelmére akként intézkedett, hogy apró hirdetések a vidéken is felvesz-nek nevezett lap részére. Zomborban apró hirdetések a Pesti Hírlap részére felvesz Hay Fáni dohánnyüzdsége és sorsjegyarudája.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

706. szám.
kig. 1900.

Pályázat.

Karavukova községben leköszönés folytán tisedésbe jött 2 gyalogrendőri állásra, mely egyenkint a községi pénztárból utólagos havi részletekben fizetendő 480 korona készpénz fizetéssel van összekötve, pályázat hirdettek.

A megválasztott rendőrök a felszerelést a községtől kapják, a ruházatot pedig sajátjukból kötelesek beszerezni.

A pályázni kívánók felhívják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket, melyben a magyar és német nyelv tudása is igazolandó, legkésőbb **folyo évi július hó 25-ik napjáig** alulírott községi elüljáróshoz címezve adják be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Karavukován, 1900. évi július hó 2-án.

Rumbach Mihály, **Rechner Jakab,**
jegyző. 3-3 b. bírő.

Kiadó lakás.

Kis-szerbtemplom-utca 230. számú házban azonnal kiadó: 1 lakás az emeleten, 4 utcai, 1 udvari szoba, konyha kúttal az emeleten, éléskamra, pince, padlás, istálló, kocsiszin; földszinten: 2 utcai szoba, konyha és mellékhelyiség.

Felvilágosítással szolgál f. hó 17-ig a háztulajdonos, ezután **Kohut Henrik** ur.

1287. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

O-Palánka községben leköszönés folytán tisedésbe jött egy gyalogrendőri állásra pályázat hirdettek.

Felhívják a pályázók, hogy kérvényeiket **folyo hó 20-áig** a községi elüljárósnál nyújtsák be.

Ezen állással évi 400 korona fizetés jár, mely havi részletekben adják ki, a ruhát a község szerzi be.

O-Palánka, 1900. évi július hó 9-én.

Bikár György, **Popovity Száva,**
jegyző. 2-2 bírő.

Pályázati hirdetmény.

O-Morovica községben leköszönés folytán megüresedett gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdettek.

Ezen állás javadalmáa évi 600 korona, havi utólagos részletekben és szolgálati felszerelés.

Felhívják mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy hadkötelezettségüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírott elüljárósnál **folyo hó 28-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogjuk.

Kelt O-Morovicán, 1900. évi július hó 10-én.

Pállich Antal, **Csákváry Lajos,**
jegyző. bírő.

725. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Rác-Militics községben elbocsajtás folytán megüresedett két gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattak.

Felhívják mindazok, kik ezen havi utólagos részletekben fizetendő egyenként évi 480 koronával javadalmazott rendőri állásokat elnyerni akarják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott községi elüljáróshoz **folyo évi július hó 22-ik napjáig** annál is inkább adják be, mert később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rác-Militicsen, 1900. évi július hó 6-án.

Bene István, **Pohl József,**
jegyző. 2-1 bírő.

Hirdetés.

O-Kanizsa község elüljárósa **folyo hó 28-ik napján** a városbáza tanácstermében reggel pont 9 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árlejtésen fogja 70000 drb járdatégla és 20000 drb elsőrendű minőségű falitégla beszerzését biztosítani.

Az előbbieket per mile 36 koronával, az utóbbiaké 28 koronával vannak előírva és így a kikiáltási ár 3120 korona.

Üvadék (bánapénz), amely az árlejtés megkezdésekor lefizetendő, 300 korona.

A téglák méretei 29-14-6 1/2 centiméter és a minták versenytárgyaláskor bemutatandók.

Miről versenyzők azon megjegyzéssel értesítettek, hogy az árlejtési feltételek a szokásos hivatalos órákban békőznapokon a közigazgatási jegyzői irodában betekintheők.

O-Kanizsán, 1900. évi július hó 13-ik napján.

Huszágh István, **Popovits György,**
községi jegyző. 2-1 községi bírő.

Első zombori gépműhely.

MOLITOR A.

Zomborban, Apatini-utca 6 sz. saját házában.

Alapítva 1888. évben. Törvényesen bejegyzett cég.

12-11

Gépezetek, gépjavítások.

Öntöde.

Technikai szükségleti cikkek.

Vas-, acél- és ércsztergályozás.

Vas- és ércöntvények.

Mezőgazdasági gépek.

Különböző gépalkatrészek.

Gépolajak, sűrűsített gépsziradékok.

Manometerek. Javítások.

Kautsuk és különféle sűrűsített anyagok.

Peronoszpora fecskendők.

Kazán felszerelések.

Bőrhajtó szijjak.

Varrógépek.

Varrógép javítások.

Varrógép alkatrészek.

Szecskaavágó kések.

Tizedes mérlegek.

Kazancsövek. Dobsínek.

Réz csapok.

Csavarok és szerzőszámok.

Jutányos és pontos kiszolgálás. Kezesség és minden verseny nélküli olcsó árak.

Pályázat.

A szöntai r. kath. iskolaszék egy magyar tantervű tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet. A megválasztandó tanító évi javadalmazását képezi: 1. Szönta község pénztárból havi előleges részletekben fizetendő 465 korona készpénz, 2. 6 öl lágú hasábfá egyenértéke címén 84 korona, 3. a magas kir. kincstári uradalom által kihalított 11 kat. hold 891 négyszög öl szántóföld haszon, élvezete adóthelrel, 4. szabad lakás: két szobakonyha, éléskamra, istálló, felszer és kert. A megválasztott az ismétlő iskolát díjtalanul tartozik vezetni. A német és dalmát nyelv bírása megköveteltetik. A kellően felszerelt kérvények **f. évi augusztus hó 15-ig** a szöntai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Garay József ker. esperes és bácsdoroszlói plébános urhoz küldendők. Az állás f. évi szeptember hó 1-én elfoglalandó, mely időtől kezdve a fizetés folyósítottatik.

Szönta, 1900. évi július hó 11-én.

2-2 **Az iskolaszék.**

1017. szám.
kig. 1900.

Hirdetmény.

Közbiró tétetik, hogy Nemes-Militics község határában folyó évi július hó 3-ik napján a következő leírású lovak vétettek bitangásba s pedig: egy drb 8 éves pejkanca, bal szemére vak, h. b. lába kese, 70 frt értékű, és egy drb pejpapira, két szemére vak, 9 éves, jegy- és bélyegtelen, 30-40 frt értékben.

Ha ezen lovak tulajdonosa f. évi július hó 24-ik napjáig nem jelentkezik, azok **f. é. július hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor** Nemes-Militics községbáza udvarában nyilvános árverés útján el fognak adatni. Nemes-Militicsen, 1900. évi július hó 3-én.

2-1 **Elüljáróság.**

5761. szám.
1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Bács-Topolya községben tisedésbe jött községi végrehajtói állásra, melynek javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 1000 korona, és községi irnoki állásra melynek javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik a jelzett állást elnyerni óhajtnak, hogy pályázati kérvényüket születési anyakönyvi kivonat, erkölcsi magukviseletéről szóló, valamint képességüket igazoló bizonylattal felszerelve, hozzám **folyo évi július hó 20-áig** annál is inkább nyújtsák be, mivel később érkezőket figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kiütetni.
Bács-Topolyán, 1900. évi június hó 23-án.

3-3 **Császár,**
főszolgabíró.

5876. szám. kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Gyurgyevó községben leköszönés folytán megüresült és a kézbesítői teendőkkal egybekötött végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás évi javadalmazása 400 korona készpénz fizetésből és az összes befolyandó végrehajtási illetékekből áll.

Megjegyzem, hogy a megválasztandó köteles egyéb irodai teendőket is végezni.

Felhívom pályázni óhajtozókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **1900. évi július hó 25-éig** nyújtsák be.

Zsablyán, 1900. évi július hó 11-én.

2-2 **Nikolits,**
főszolgabíró.

1846 szám.
tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A hódáságh kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ranunkel H. és fia debreceni bej cég végrehajtónak kisk. Csasztván Kata és Mária bácsujfalusi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 385 korona 44 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódáságh kir. járásbírósa) területén lévő, Bácsujfalu község és határában fekvő, a bácsujfalusi 635. sz. tkvi betétben A. I. 1-2. sorsz. alatt foglalt özv. Csasztván Mihályné szül. Zsopka Mária, Csasztván Zsuzsa férj. Brtká Jánosné, kisk. Csasztván Pál, kisk. Csasztván Mihály, kisk. Csasztván Kata és kisk. Csasztván Mária nevén álló 307/2. hr. sz. 266. ö. i. sz. ház és udvarra, ugy hozzátartozó 1/10524. edrész közös legelő jutalékra az 1881. évi 60. t. c. 156. §-a értelmében egészen és pedig özvegy Csasztván Mihályné Zsopka Mária bácsujfalusi lakos javára C. I. sorsz. alatt és özv. Csasztván Jánosné szül. Pazsintai Katalin javára C. 4. sorszám alatt kisk. Csasztván Kata és Mária 1/8 ad részbeni jutalékára bekebelezett haszonélvezeti jogának épségben tartásával — amennyiben azonban az ingatlanok olyan árban adatnának el, hogy az előző jelzálogos hitelezők követelésének fedezésére szükséges 1357 korona a végrehajtást szenvedettek 1/8 ad részbeni jutalékából ki nem telnek, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlanok a C. 4. sorszám alatti jogalmi jog fentartása nélkül kizűzött határnapon újabban elárvereztetik 674 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elreudelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi július hó 31-ik napján délután 3 órakor** Bácsujfalu községbázánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozóik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 67 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánappénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Kelt Hódásághon, 1900. évi május hó 19-én.

A hódáságh kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség nagybecsű tudomására hozni, miszerint az immár világhírűvé vált **Melichar-féle**

„UNICUM DRILL” sorvetőgépek

eladásának kizárólagossága Bács-Bodrogh megye területére a folyó évben ismét cégemre ruházattal és azon leszek, hogy a t. c. gazdaközönség igényeit minden tekintetben kielégítem.

Ezen vetőgépekből egy a **bajai**, mint **bács-kulai**, **ó-becsei** és **titeli** raktáiraikon állandóan nagy raktártartok, miért is kérem becses rendeléseikkel ezen raktáiraik bármelyikébe fordulni.

Eladásra ajánlok továbbá mint alkalmi vételt 2 drb 17. számú karikás, 1 drb 22., 1 drb 21. és 1 drb 21/a jegyű hengersizékeket, egy 35 HP Nicholsohn fekvő gőzgépet, Cornwall kazánal, egy 2 járatu malmot.

Veszek és becserelek használt gőzcséplőkészleteket és malomberendezéseket is.

Teljes tisztelettel
SZÜCS ÖDÖN
mezőgazdasági gépgyára Baján.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatás.